

Faktaark om effekter af sprogundervisning til indvandrere

Faktaarket giver et overblik over studier om effekterne af sprogundervisning til indvandrere. Tabel 1 og 2 opsummerer effekterne af hhv. danskuddannelse i Danmark og sprogundervisning i andre lande. Studiernes resultater er uddybet nedenfor.

Det fremgår af *tabel 1*, at integrationsreformen fra 1999, særligt øget danskuddannelse, ifølge Foged m.fl. (2022), har en positiv effekt på beskæftigelse og indkomst på lang sigt for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Desuden betyder danskuddannelse, ifølge Foged m.fl. (2023), at flygtninges børn i højere grad afslutter grundskolen og tager folkeskolens afgangseksamen, ligesom de yngste drenge i mindre grad bliver kriminelle. Et ældre studie, Rotger (2011), viser, at danskuddannelse har en positiv effekt på indkomst på lang sigt for familiesammenførte personer, der ikke er flygtninge, men ingen effekt på beskæftigelse. Ifølge studierne har danskuddannelse ingen effekt på beskæftigelsen på kort sigt, mens indkomsteffekten er negativ på kort sigt ifølge det ældre studie.

15. marts 2023

 Udlændinge- og
Integrationsministeriet

 Koncernstyring og Tilsyn
Slotsholmsgade 10
1216 København K

 Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Tabel 1
Overblik over analyser om effekterne af danskuddannelse i Danmark

	<i>Indsats</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Effekt mål</i>	<i>Kort sigt</i>	<i>Lang sigt</i>	<i>Kvalitet</i>
Analyse						
Foged m.fl. (2023)	Integrationsreformen fra 1999, særligt øget danskuddannelse	Børn af flygtninge	Skole Kriminalitet	Ikke undersøgt	Positiv Negativ	Videnskabeligt tidsskrift
Foged m.fl. (2022)	Integrationsreformen fra 1999, særligt øget danskuddannelse	Flygtninge og familiesammenførte til flygtninge	Beskæftigelse Indkomst	Ingen Ingen	Positiv (op til 18 år): 4,2 pct.point/23 pct. Positiv (op til 18 år): 34 pct.	Videnskabeligt tidsskrift
Rotger (2011)	Integrationsreformen fra 1999, særligt øget danskuddannelse	Familiesammenførte til ikke-flygtninge	Beskæftigelse Indkomst	Ingen Negativ	Ingen (op til 9 år) Positiv (op til 9 år)	Arbejdsrapport
Clausen m.fl. (2009)	Danskuddannelse kombineret med aktivering	Flygtninge og familiesammenførte	Beskæftigelse	Både fastholdelses- og programeffekt	Ikke undersøgt	Videnskabeligt tidsskrift

Kilde: Se litteraturliste.

Et tredje studie, Clausen m.fl. (2009), undersøger alene beskæftigelseseffekten på kort sigt. Studiet finder, at der både er en negativ effekt fra fastholdelse og en positiv programeffekt, dvs. at den enkelte efter danskuddannelsen har fået nye kvalifikationer, der gør ham/hende bedre rustet til at finde et job.

Det fremgår af *tabel 2*, at effekterne af øget sprogundervisning i andre lande varierer. Et studie, Dahlberg m.fl. (2020), viser, at et integrationsprogram med intensiv sprogundervisning i Göteborg har en positiv beskæftigelseseffekt på kort sigt. Et andet studie, Lochmann m.fl. (2019), om sprogundervisning i Frankrig, finder en positiv effekt på deltagelse i arbejdsstyrken på kort sigt, men ingen effekt på beskæftigelsen. Et tredje studie, Sarvimäki & Härmäläinen (2016), viser, at individuelle handlingsplaner med mere sprogundervisning i Finland har en positiv effekt på indkomst på lang sigt, men ingen effekt på beskæftigelse. Det bemærkes, at resultater fra andre lande ikke nødvendigvis kan overføres til danske forhold.

Tabel 2

Overblik over analyser om effekterne af sprogundervisning i andre lande

	<i>Indsats</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Effektmål</i>	<i>Kort sigt</i>	<i>Lang sigt</i>	<i>Kvalitet</i>
Analyse						
Dahlberg m.fl. (2020)	Integrationsprogram med intensiv sprogundervisning	Flygtninge med lav uddannelse	Beskæftigelse	Positiv: 15 pct.-point	Ikke undersøgt	Arbejdsrapport
Lochmann m.fl. 2019	Sprogundervisning	Indvandrere uden et basalt niveau af fransk	Beskæftigelse Deltagelse i arbejdsstyrken	Ingen Positiv: 14,5-26,6 pct.point ved 100 timers sprogundervisning	Ikke undersøgt	Videnskabeligt tidsskrift
Sarvimäki og Härmäläinen 2016	Individuelle integrationsplaner, herunder mere sprogundervisning	Ledige indvandrere	Beskæftigelse Indkomst	Ikke undersøgt	Ingen (op til 10 år) Positiv (op til 10 år): 47 pct.	Videnskabeligt tidsskrift

Kilde: Se litteraturliste.

Effekter af danskuddannelse i Danmark

“Language Training and Refugees’ Integration” (Foged m.fl. 2022)

Studiet vedrører reformen af integrationsindsatsen fra 1999. Reformen indebar bl.a., at nyankomne flygtninge og familiesammenførte fik adgang til 430 ekstra timers danskundervisning (svarende til en stigning på omkring 30 pct.) over en periode på 36 måneder mod tidligere 18 måneder, *jf. boks 1*.

Studiet viser, at reformen øgede beskæftigelse og indkomst for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge 18 år efter deres ankomst til Danmark. Reformen havde ingen effekt på beskæftigelse og indkomst de første fem-seks år, men effekterne øges gradvist i takt med den tid, der er tilbragt i landet. En del af forklaringen

er, at flygtninge med længere danskuddannelse i højere grad færdiggør en erhvervskompetencegivende uddannelse og får bedre job.

Studiet viser mere præcist, at over en periode på 18 år steg den årlige indkomst for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge med 2.500 USD som følge af reformen af integrationsindsatsen. Denne effekt er signifikant på 5 pct. niveau og svarer til en stigning på 34 pct. i den årlige indkomst i forhold til baseline. Denne effekt skyldes delvist en øget beskæftigelse, og delvist at de, der er i arbejde, tjener mere. Fuldtidsbeskæftigelsen steg med 4,2 procentpoint. Denne effekt svarer til en 23 pct. stigning i forhold til baseline. Effekten er signifikant på 10 pct.-niveau.

Studiet undersøger flere mekanismer, hvorigennem reformen af integrationsindsatsen kan have påvirket indkomst/beskæftigelse og finder, at resultaterne er konsistente med, at effekten hovedsageligt er drevet af ændringen i dansktilbuddet.

Boks 1

Integrationsreformen fra 1999

Integrationsloven trådte i kraft den 1. januar 1999. Kommunerne fik med loven ansvaret for den treårige integrationsindsats for nyankomne flygtninge og familiesammenførte. Hovedpunkterne i integrationsloven var 1) boligplacering af flygtninge, der skulle sikre en mere ligelig geografisk fordeling af nyankomne flygtninge, 2) indførelse af et introduktionsprogram med danskundervisning og beskæftigelsesrettede tilbud og 3) en introduktionsydelse, der trådte i stedet for kontanthjælp i de første tre år.

I tilknytning til integrationsloven blev der vedtaget en ny lov om undervisning i dansk som andetsprog, der ligeledes trådte i kraft den 1. januar 1999. Loven indebar et kvalitetsløft af danskundervisningen, der blev sikret ved, at sprogcentre med et professionelt fagmiljø skulle gennemføre undervisningen, og at nyankomne flygtninge og familiesammenførte fik adgang til 430 ekstra timers danskundervisning (svarende til en stigning på omkring 30 pct.) over en periode på 36 måneder mod tidligere 18 måneder. Samtidig blev ansvaret for danskundervisningen flyttet fra amtskommunerne til kommunerne. Nye statslige prøver, nationale vejledninger og fagbeskrivelser blev udformet og anvendt.

Det bemærkes, at denne lovgivning er blevet ændret i en række tilfælde siden 1999.

“Intergenerational Spillover Effects of Language Training for Refugees” (Foged m.fl. 2023)

Studiet vedrører reformen af integrationsindsatsen fra 1999, jf. ovenfor.

Studiet viser, at børn af flygtninge, der var omfattet af reformen, i højere grad afsluttede grundskolen og tog folkeskolens afgangseksamen. Denne effekt ses især blandt de ældre børn, der gik i skole, mens deres forældre fulgte danskundervisningen. De ældre drenge afbrød således i mindre grad grundskolen og fortsatte i højere grad på en ungdomsuddannelse. De ældre piger fik bedre karakterer ved folkeskolens afgangseksamen.

Studiet viser endvidere, at de yngste drenge, der ikke gik i skole, mens deres forældre fulgte danskundervisningen, i mindre grad blev kriminelle.

“Contribution of Enforced Language Training to the Labour Market Participation of Family reunited Migrants” (Rotger 2011)

Studiet vedrører ligeledes reformen af integrationsindsatsen fra 1999, men fokuserer på familiesammenførte til personer, der ikke er flygtninge. For de familiesammenførte blev det obligatorisk at deltage i tre års danskuddannelse for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse.

Studiet viser, at danskuddannelse ikke har nogen betydning for, hvor meget familiesammenførte deltager på arbejdsmarkedet (målt i arbejdstimer), efter at danskuddannelsen er færdiggjort og op til ni år, efter at den familiesammenførte kom til Danmark. Studiet viser derimod, at familiesammenførte opnår en bruttoindkomst, der er omkring 12.000-19.000 kr. højere pr. år, efter at danskuddannelsen er afsluttet. De første år efter indvandring har danskuddannelse negative effekter på indkomsten, hvilket i analysen forklares med, at danskuddannelse har en fastholdelseeffekt, dvs. at ledige søger mindre efter job, mens de deltager i danskuddannelse.

“The Effect of Integration Policies on the Time until Regular Employment of Newly Arrived Immigrants: Evidence from Denmark” (Clausen m.fl. 2009)

Studiet omfatter flygtninge og familiesammenførte, der har fået opholdstilladelse i 2000-2002, og viser kun resultater på kort sigt. Studiet viser bl.a., at chancen for at komme i beskæftigelse er reduceret, mens flygtninge og familiesammenførte deltager i danskuddannelse, hvilket skyldes en fastholdelseeffekt. Omvendt viser analysen også, at der er en positiv programeffekt. Dvs. at ledige, efter deltagelse i danskuddannelse, har opnået nye kompetencer, færdigheder, kvalifikationer mv., der gør dem bedre rustet til at finde et job. Det påpeges i analysen, at det er usikkert, hvorvidt resultaterne kan tolkes kausalt.

Effekter af sprogundervisning i andre lande

Sverige (Dahlberg m.fl. 2020): I Göteborg blev der indført et nyt integrationsprogram i 2016 for nyankomne flygtninge med kort uddannelse. Integrationsprogrammet omfatter bl.a. intensiv sprogundervisning i de første måneder, virksomhedspraktik og jobsøgning og bygger på et tæt samarbejde mellem kommune og virksomheder. Studiet undersøger effekten af dette integrationsprogram som helhed. Studiet viser, at deltagerne i det nye integrationsprogram havde en beskæftigelsesfrekvens på 30 pct. ved programmets afslutning efter et år, mens kontrolgruppen havde en beskæftigelsesfrekvens på omkring 15 pct.

Frankrig (Lochmann m.fl. 2019): Lovgivning fra 2007 indførte obligatorisk franskundervisning for nyankomne indvandrere (fra lande uden for EU) uden et basalt niveau af fransk. Effekten undersøges kun på kort sigt. Studiet finder en øget sandsynlighed for at indgå i arbejdsstyrken (dvs. være registreret som enten ledig eller i arbejde). 100 timers ekstra sprogundervisning øger deltagelsen i arbejdsstyrken med 14,5-26,6 pct.-point. Derimod er der ingen effekt på beskæftigelsen. Det kan skyldes, at den franske indsats er relativt begrænset, og at sprogniveauet derfor ikke øges tilstrækkeligt.

Finland (Sarvimäki & Hämäläinen 2016): En reform fra 1999 indførte individuelle integrationsplaner for ledige indvandrere, der havde boet mindre end 3 år i Finland. Studiet undersøger effekten af denne reform som helhed. Studiet viser, at reformen øgede deltagernes kumulative indkomst med 47 pct. over en 10-årig periode, men ingen effekter havde på sandsynligheden for at være i beskæftigelse eller antallet af dage i beskæftigelse. De positive effekter kan skyldes, at integrationsplanerne har øget tiden anvendt på sprogundervisning og anden aktivering særligt rettet mod indvandrere, mens der blev brugt mindre tid på traditionelle aktiveringsredskaber som jobsøgningskurser.

Litteraturliste

Clausen, Jens, Eskil Heinesen, Hans Hummelgaard, Leif Husted, Michael Rosholm (2009). The effect of integration policies on the time until regular employment of newly arrived immigrants: Evidence from Denmark. *Labour Economics* 16(4): 409-417.

Dahlberg, Matz, Johan Egebark, Ulrika Vikman og Gülay Özcan (2020). Labor market integration of low-educated refugees. RCT evidence from an ambitious integration program in Sweden. Working Paper. IFAU.

Foged, Mette, Linea Hasager, Giovanni Peri, Jacob Nielsen Arendt og Iben Bolvig (2023): Intergenerational Spillover Effects of Language Training for Refugees, *Journal of Public Economics*.

Foged, Mette, Linea Hasager, Giovanni Peri, Jacob Nielsen Arendt og Iben Bolvig (2022): Language Training and Refugees' Integration, *Review of Economics and Statistics*: 1-41.

Lochmann, Alexia, Hillel Rapoport og Biagio Speciale (2019). The effect of language training on immigrants' economic integration: Empirical evidence from France. *European Economic Review* 113, 265-296.

Rotger, G. P. (2011). Contribution of Enforced Language Training to the Labour Market Participation of Family Reunited Migrants. Working Paper. AKF.

Sarvimäki, Matti og Kari Hämäläinen (2016). Integrating Immigrants: The Impact of Restructuring Active Labor Market Programs, *Journal of Labor Economics* 34 (2), 479-508.